

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 16 februari 1899, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående införande af frilager och frihamnsanläggningar.

Frågan om införande här i landet af de nya slag af tullupplag, som benämnas kreditupplag och frilager, väcktes först af fullmäktige för handelsföreningen i Göteborg, hvilka i underdånig ansökning af den 1 maj 1882 anhöllo, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder, ledande dertill, att frilager och kreditupplag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de danska institutionerna af samma art blefve i Sverige medgifna. Sedan stadsfullmäktige i Malmö den 9 september 1882 gjort underdånig framställning i enahanda syfte samt generaltullstyrelsen på Kongl. Maj:ts befallning öfver berörda framställningar afgifvit underdånigt utlåtande den 30 september 1882, uppdrog Kongl. Maj:t samma år åt en komité att verkställa den utredning och uppgöra de förslag, som för ändamålet erfordrades. Namnda komité afgaf i augusti månad 1884 förslag till förordningar angående kreditupplag och frilager, öfver hvilka förslag kommerskollegium och generaltullstyrelsen afgafvo gemensamt underdånigt utlåtande den 4 juni 1885, hvarefter Kongl. Maj:t i proposition till 1886 års Riksdag framställde

förslag till förordning angående allmänt frilager, men lät frågan om införande af kreditupplag falla. Den kongl. propositionen blef emellertid af Riksdagen afslagen. Derefter hafva vid riksdagarne åren 1891, 1892 och 1894 motioner blifvit väckta om att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om förslag till inrättande af en frilagersinstitution och om utredning af frågan om inrättande af frihamn. Dessa motioner blefvo vid de två förstnämnda riksdagarne afslagna, men ledde år 1894 till en skrifvelse till Kongl. Maj:t, hvori Riksdagen anhöll, att Kongl. Maj:t måtte låta utreda, om och under hvilka vilkor frilagersinstitutionen lämpligen skulle kunna utan uppoffringar för statsverket här i landet införas, samt derefter till Riksdagen inkomma med de förslag till lagstiftningsåtgärder, hvartill utredningen kunde gifva anledning, äfvensom att Kongl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande möjligheten och lämpligheten af frihamnsanläggningar i Sverige. Kongl. Maj:t öfverlemnade frågan åt en komité, hvilken i ett år 1895 afgifvet utlåtande uttalade sig för så väl frilager som frihamnsinstitutionen samt framlade lagförslag rörande bådadera. Öfver komiténs förslag yttrade sig kommerskollegium och generaltullstyrelsen i ett gemensamt utlåtande, deri embetsverken tillstyrkte införande af frilager, men beträffande frihamnsinstitutionen förordade, att allmänna bestämmelser icke måtte utfärdas i afseende å sådana, utan att, der en kommun eller ett konsortium af enskilda personer åstundade att anlägga frihamn, frågan härom borde i hvarje särskildt fall pröfvas och bestämmelser meddelas, lämpade efter den ifrågakomna platsens läge och lokala förhållanden.

Med framhållande deraf, att någon vidare åtgärd uti ifrågavarande afseende icke ännu från Kongl. Maj:t försports, har nu herr friherre *W. G. von Schwerin* uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 60, föreslagit, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte förnya sin anhållan, att Kongl. Maj:t ville, med framläggande af den utredning, som vunnits i fråga om frilagersinstitutionens införande äfvensom rörande möjligheten och lämpligheten af frihamnsanläggningar i Sverige, till Riksdagen inkomma med de förslag till lagstiftningsåtgärder, till hvilka utredningen kunde gifva anledning.

Till stöd för detta förslag anföres i motionen:

»Krafvet på frilager, frihamnar och liknande institutioner till främjande af det direkta handelsutbytet mellan vårt land och andra är hos oss icke någon nyhet. Behovvet deraf har år för år gjort sig allt mera kän-

bart. Skall Sverige icke i det internationella utbytet öfverflyglas af våra grannländer och af dem blifva för sin införsel helt beroende, är det nu mer än förr ett nödvändigt vilkor, att våra köpmän i fråga om tullförhållandena, d. v. s. i fråga om tullpligtiga varors behandling, sättet för tullens erläggande o. d., icke befinna sig i sämre ställning än grannländernas. Täflan med de senare blifver eljest allt för ojemn. Det är då icke underligt, att under trycket af denna ojemna täflingskamp representanter för våra städer, särskildt dem med en större importrörelse, redan sedan flera år tillbaka vid olika tillfällen framhållit behovet af lättnad i de hittills uti angifna afseenden gällande bestämmelser. Rätten till transitouplag och tullnederlag kan härutinnan icke göra till fyllest, enär föreskrifterna derom icke lemna egaren tillfälle att hafva nödig tillsyn och vård om godset.»

Efter att hafva i korthet redogjort för hvad tillförene i saken förekommit, fortsätter motionären:

»Under tiden har utvecklingen på detta område icke stått stilla i våra grannländer, der den med lifligaste intresse tagits om hand och förts framåt under insigtsfull samverkan mellan regering och folkrepresentation. Särskildt Danmark och Finland kunna härutinnan gifva oss lärdomar, hvilka just för nu ifrågavarande förhållanden äro i hög grad värda att beaktas. I Köpenhamn, som öfver hundra år haft den för Danmark och Norge säregna institutionen »Kreditoplag» och allt sedan år 1863 frilager, har numera dessutom frihamnen kommit till stånd. Erfarenheten från de år, som förflutit, sedan den öppnades, har nogsamnt ådagalagt, hurusom frihamnen i alla rigtningar kraftigt verkat för befrämjande af landets handel och sjöfart. Den erfarenhet, som sålunda vunnits i Danmark, synes mig för oss innebära de kraftigaste maningar att, om vi icke skola blifva helt och hållet öfverflyglade i konkurrensen, med öppen blick för förhållandenas kraf i vårt land vidtaga de för dess tillgodoseende nödiga åtgärder, och detta — snart.

Äfven Finland, hvars tullagstiftning ju är med vår temligen ensartad, framvuxen som den är från samma rot och med en liknande utveckling, har dock i de afseenden, som här äro i fråga, tagit ett betydande steg framom oss. Genom särskilda förordningar af åren 1892 och 1893 medgafs i Finland ett slag af frilagersrätt: »*allmänt upplagsmagasin*» med rätt att utgifva warrants, der äfven oförtullade varor finge intagas. Institutionen har dock icke kommit till praktiskt genomförande förr än under de sista åren, sedan år 1896 i Helsingfors ett bolag bildats för uppförande

af erforderliga magasin. Oaktadt den korta tid institutionen sålunda verkat, har erfarenheten äfven här mer än motsvarat de förväntningar, man trots sig kunna ställa på densamma, så att omförmälda bolag redan efter första året beslöt att betydligt utvidga anläggningen.

Med afseende på hvad nu anförts har det synt mig vara ett för vårt fäderneslands handel och sjöfart viktigt intresse — ett verkligt lifsintresse —, att frågorna om frilagersinstitutionens införande och frihamnsanläggningar inom landet snarast möjligt vinna en lycklig lösning, och att förslaget derom icke längre må hvila oafgjordt.»

Då enligt utskottets åsigt något tvifvel icke kan råda derom, att, i händelse gjorda framställningar om inrättande af frilager och frihamnsanläggningar i Sverige af Kongl. Maj:t anses böra föranleda någon åtgärd, Kongl. Maj:t kommer att, så skyndsamt förhållandena medgifva, härom för Riksdagen framlägga förslag, finner utskottet anledning icke förefinnas att till Kongl. Maj:t aflåta skrifvelse i det af motionären angifna syfte; och hemställer utskottet förty,

att herr friherre von Schwerins ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 februari 1899.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.